

การวิเคราะห์องค์ประกอบหลักและการจำแนกการตัดสินใจออมของ พนักงานธนาคารแห่งประเทศไทยประชาชนลาว

แขวงหลวงพระบาง

Principal Component Analysis and Classification of Saving Decisions of Employees in the Bank of the Lao People's Democratic Republic,

Luang Prabang Province

กฤษฎา เครือชาลี^{1*}

Krisada Khruachalee

บทคัดย่อ

การพัฒนาประเทศจากแหล่งเงินทุนภายในที่เกิดจากการออมถือเป็นปัจจัยสำคัญต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมของพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทยประชาชนลาว ทั้งยังวิเคราะห์องค์ประกอบหลักที่มีอิทธิพลต่อการออมของพนักงานอีกด้วย นอกจากนี้ยังจำลองตัวแบบในการจำแนกการตัดสินใจออมของพนักงานเพื่อใช้ในการจัดกลุ่มผู้ออมตามคะแนนการออม โดยมีประชากรเป็นพนักงานของธนาคารแห่งประเทศไทยประชาชนลาว แขวงหลวงพระบาง การวิเคราะห์ปัจจัยเลือกใช้วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบหลักและหมุนแกนองค์ประกอบด้วยวิธี Varimax ส่วนการจำลองตัวแบบในการจำแนกการตัดสินใจออมใช้การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก ผลการวิจัยพบว่า พนักงานส่วนใหญ่มีการวางแผนการออมเพราะมีความรู้ทางการเงินและการลงทุนเป็นอย่างดี โดยมีเงินออมเฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 2,000,001 ถึง 2,500,000 กีบ รูปแบบการออมที่นิยมจะเป็นเงินฝากประเภทประหยัด โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อนำมาใช้จ่ายในสถานการณ์ฉุกเฉิน ประชากรให้ความสนใจระยะเวลาในการออมอยู่ระหว่าง 1 ถึง 5 ปี ส่วนองค์ประกอบหลักที่มีอิทธิพลต่อการออม พบว่าร้อยละ 52.94 ของความแปรปรวนรวม

¹อาจารย์ประจำสาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

*Corresponding Author e-mail: krisada.stc@gmail.com

ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของพนักงานสามารถอธิบายได้ด้วยองค์ประกอบหลักด้านรายได้ ด้านความทนต่อความเสี่ยง ด้านความรู้ทางการเงิน และด้านจำนวนผู้พึ่งพิง ความถูกต้องในการพยากรณ์โดยรวมของตัวแบบในการจำแนกการตัดสินใจออมพบว่ามีค่าถึงร้อยละ 85.96 ซึ่งสามารถจำแนกพนักงานออกได้เป็น 5 กลุ่ม ประกอบด้วยกลุ่มที่สนใจออมอย่างมาก สนใจออม ค่อนข้างสนใจออม ค่อนข้างไม่สนใจออม และไม่สนใจออม ด้วยคะแนนการออม 550 ขึ้นไป 526-550 501-525 475-500 และต่ำกว่า 475 ตามลำดับ

คำสำคัญ: การตัดสินใจออม การวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก การจำแนก ธนาคารแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

Abstract

The development of a country through internal sources of funds resulting from savings is considered an important factor for sustainable economic driving. This research's objectives were to study the saving behavior of employees of the Bank of the Lao PDR. Moreover, we also analyze the principal components that influence employee saving behavior. In addition, we construct the classification model of employee savings decisions to categorize the groups of savers according to savings scores. The population is employees of the bank of the Lao PDR in Luang Prabang province. The factor analysis will be examined by the principal component analysis method which is orthogonally rotated by the Varimax approach. Classification modeling will be based on logistic regression analysis. The results show that most employees have savings plans because they have good fundamental knowledge in finance and investment. They have an average amount of monthly savings between 2,000,001 to 2,500,000 kip. The most popular form of savings is a saving deposit, where the main objective is to be used in an emergency. The population is interested in a saving period between 1 to 5 years. As for the principal components that influence saving behavior, we find that 52.94 percent of the total variation of the factors that influence employees saving behavior can be explained by income, risk – tolerance, financial literature, and dependency. The overall forecasting accuracy of the model used to classify a decision of saver is 85.96 percent, which

can classify the employees into 5 groups consisting of strongly interested in saving, interested in saving, rather interested in saving, rather uninterested in saving, and uninterested in saving, where their credit score is above 550, 526-550, 501-525, 475-500 and below 475 respectively.

Keywords: Saving Decision Principal Component Analysis Classification Bank of the Lao People's Democratic Republic

บทนำ

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวถือได้ว่าเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาและมีแนวโน้มการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งรัฐบาลยังมีแผนในการพัฒนาประเทศให้ก้าวทันต่อการเจริญเติบโตของประเทศต่าง ๆ ในอาเซียนอีกด้วย โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีทัดเทียมเทียบเท่ากับประเทศอื่น ๆ ดังนั้น เงินทุนจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่จะใช้ในการพัฒนาประเทศโดยทั่วไปแล้ว แหล่งเงินทุนสำคัญของแต่ละประเทศมักจะนำมาใช้ในการดำเนินการตามแผนพัฒนาประเทศนำมาจาก 2 แหล่งสำคัญ คือ เงินออมภายในประเทศและแหล่งเงินลงทุนจากต่างประเทศ ซึ่งเงินออมภายในประเทศนั้นส่วนใหญ่จะมาจาก การออมของภาคธุรกิจ ภาคครัวเรือน สถาบันการเงินและภาครัฐ ส่วนเงินลงทุนจากต่างประเทศนั้น จะมาจากการกู้ยืมระหว่างประเทศ เงินช่วยเหลือหรือเงินลงทุนจากประเทศพันธมิตร เช่น จีน เกาหลีใต้ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม การที่ประเทศใดประเทศหนึ่งมุ่งเน้นพึ่งพิงแหล่งเงินทุนจากต่างประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะอยู่ในรูปของการกู้ยืม ก็จะทำให้ประเทศนั้นเกิดภาระผูกพันในระยะยาวต่อการวางแผนในการพัฒนาประเทศ เนื่องจากเจ้าหนี้จากต่างประเทศจะเข้ามาแทรกแซงการดำเนินงานของรัฐบาลต่อการใช้จ่ายเงินลงทุนและภาษีที่เรียกเก็บจากประชาชนและภาคธุรกิจ แต่หากประเทศนั้นมุ่งเน้นอาศัยแหล่งเงินทุนที่แข็งแกร่งจากภายในประเทศ เช่น การออมของประชาชน ก็จะทำให้ประเทศมีอิสระต่อการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระยะยาว ดังนั้นการกระตุ้นให้ประชาชนในประเทศมีทัศนคติและพฤติกรรมที่ดีต่อการออมเงินนั้นย่อมเป็นปัจจัยสำคัญที่เป็นรากฐานต่อการพัฒนาประเทศในระยะยาวอีกด้วย ทั้งนี้ยังมีปัจจัยหลายด้านที่สามารถกำหนดหรือมีผลต่อพฤติกรรมการออมของประชาชนที่ภาครัฐควรจะต้องดำเนินการสนับสนุนและพิจารณาเป็นพิเศษ จากงานวิจัยที่ผ่านมาจะพบว่ามีการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของประชาชนในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวอยู่จำนวนหนึ่ง แต่ยังมีจำนวนที่จำกัดที่ได้นำเอาปัจจัยที่สำคัญต่าง ๆ เหล่านี้มาใช้ในการจำลองเป็นตัวแบบ

ในการจำแนกการตัดสินใจอ้อมของประชาชนในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำเอาปัจจัยสำคัญต่าง ๆ ที่เป็นตัวกำหนดและมีผลต่อพฤติกรรม การออมมาใช้ศึกษากับกลุ่มของพนักงานธนาคารแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แขวงหลวงพระบาง ผ่านวิธีการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) ด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis) และการจำแนกกลุ่มด้วยการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression) เพื่อที่จะนำผลการศึกษาและสมการในการจำแนกการตัดสินใจอ้อม ไปใช้เป็นเครื่องมือในการพิจารณาการออมของประชาชน ในแขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว อีกทั้งยังเพื่อให้ทราบถึงแนวโน้มการออมของประชาชนในแขวง หลวงพระบางอีกด้วย ทั้งนี้ผลการวิจัยดังกล่าวยังถูกคาดหวังที่จะได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการ ออกนโยบายสนับสนุนให้ประชาชนชาวลาวได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการออมในรูปแบบ ต่าง ๆ อีกด้วย

บททวนวรรณกรรม

จากการทบทวนวรรณกรรมจะเห็นว่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการออมของแต่ละบุคคลนั้นมาจากหลายสาเหตุที่ขึ้นอยู่กับวิถีในการดำเนินชีวิตของแต่ละคน โดยปัจจัย เหล่านี้สามารถจำแนกออกได้เป็นปัจจัยด้านทางเศรษฐกิจและปัจจัยด้านสังคม ซึ่งในแต่ละ ปัจจัยย่อยของแต่ละด้านก็จะสามารถจำแนกออกไปได้อย่างกว้างขวางขึ้นอยู่กับความสนใจของ ผู้ศึกษา เช่น ในการศึกษาของ Ladsaart, Tamjinda & Suwannapan (2018) ที่ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมส่วนบุคคลของคนวัยทำงานในสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว โดยใช้แบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model: SEM) ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเหตุที่ส่งอิทธิพลต่อตัวแปรผล ซึ่งพบว่า ความรู้ ทางการเงิน ความทนต่อความเสี่ยง การควบคุมตัวเอง ทักษะการตัดสินใจที่นำไปสู่การออม พฤติกรรม การออม ระดับการศึกษา และรายได้ มีอิทธิพลต่อการออมส่วนบุคคลของคนวัยทำงาน ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แต่จำนวนผู้ฟังและอายุไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการ ออมแต่อย่างใด ส่วนการศึกษาของ Pimonratanakan, Jituea & Chantuk (2017) ที่ได้ศึกษาปัจจัยแรงจูงใจในการออม สภาพแวดล้อมในการออม และทัศนคติการออม ที่ส่งผล ต่อพฤติกรรมการออม ซึ่งเป็นการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการ ออมของนักศึกษาวิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ซึ่งพบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมมากที่สุด คือ แรงจูงใจในการออม โดยมี ทัศนคติการออม และสภาพแวดล้อม ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมในลำดับถัดมา

นอกจากนี้ยังมีการศึกษาของ Patmasiriwat (2014) ที่ได้นำเอาการออม ความมั่งคั่ง และบำนาญผู้สูงอายุของครัวเรือนไทยมาศึกษาพฤติกรรมการออมของครัวเรือนไทย โดยมีแนวคิดสำคัญว่าการสะสมทรัพย์สินหรือความมั่งคั่งและการมีหลักประกันทางสังคมคือการมีบำนาญผู้สูงอายุ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า อัตราการออมของครัวเรือนไทยมีแนวโน้มลดลงเป็นผลมาจากวัฒนธรรมบริโภคนิยมและความต้องการผลิตภัณฑ์ใหม่ด้านสื่อสารคมนาคม อีกทั้งยังพบว่า ตัวแปรอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ขนาดครัวเรือน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับรายได้ การออม และการสะสมทรัพย์สิน โดยครัวเรือนใดที่มีรายได้สูงก็จะมีแนวโน้มการออมและระดับการสะสมทรัพย์สินและเงินสูงตามไปด้วย ส่วนในการศึกษาของ Binlama & Chotkamjorn (2014) ที่ได้ศึกษารูปแบบและพฤติกรรมการออมของครัวเรือนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยใช้แบบจำลองการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ได้ผลการศึกษาพบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่จะมีรูปแบบการออมเงินเป็นการฝากกับธนาคารพาณิชย์ เช่น ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร นอกจากนี้ยังมีการออมในรูปแบบทองคำ การทำประกันชีวิต และที่ดินตามลำดับ โดยอายุของหัวหน้าครัวเรือน รายได้ของครัวเรือน และมูลค่าทรัพย์สินของครัวเรือนเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการกำหนดปริมาณเงินออมของครัวเรือน ส่วนปัจจัยจำนวนผู้พึ่งพิงในครัวเรือนจะมีความสัมพันธ์ในทางตรงข้ามกับพฤติกรรมการออม

สำหรับการวิจัยที่มีการนำเอาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมไปใช้ในการจำแนกการตัดสินใจออมนั้น พบว่า Onchan & Srisuksai (2017) ได้ใช้สมการถดถอยโลจิสติกในการอธิบายปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมและยังนำเสนอสมการถดถอยพหุคูณอธิบายปัจจัยที่มีผลต่อจำนวนเงินออมในกองทุนการออมแห่งชาติอีกด้วย ซึ่งพบว่า เงินออมต่อเดือนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมและมีผลต่อจำนวนเงินออมในกองทุนการออมแห่งชาติ สำหรับหนี้สิน การครอบครองทรัพย์สินประเภทรถจักรยานยนต์ การครอบครองทรัพย์สินประเภทรถยนต์ และขนาดที่ดินที่ถือครอง มีผลต่อการตัดสินใจออมในกองทุนการออมแห่งชาติแต่ไม่มีผลต่อจำนวนเงินออมในกองทุนการออมแห่งชาติ นอกจากนี้โดยการใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจของ Sereetrakul (2014) ที่ได้นำปัจจัยมาใช้ในการทำนายพฤติกรรมการออมของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์การถดถอยแบบโลจิสติกพบว่าการที่นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการออมเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมพฤติกรรมการออมของนักศึกษา ในขณะที่การมีทัศนคติชอบการใช้จ่ายและการมีทัศนคติไม่สนใจเงินทองมีผลในทิศทางตรงข้ามกับพฤติกรรมการออมของนักศึกษา ส่วน เพศ ระดับการศึกษาของบิดา ฐานะทางการเงินของครอบครัว และเงินที่ได้รับจากผู้ปกครองนั้นไม่มีผลในการทำนายพฤติกรรมการออมของนักศึกษา

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทำให้ได้แนวคิดและข้อสรุปว่าปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมจะเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับรายได้ ระดับการศึกษา ความรู้ทางการเงิน ความทนต่อความเสี่ยง การควบคุมตัวเอง ทักษะคิดที่นำไปสู่การออม จำนวนผู้พึ่งพิงและอายุ ถึงแม้บางการศึกษาข้างต้นจะพบว่าปัจจัยบางตัวที่ได้นำมาศึกษานี้จะไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออม แต่อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยยังคงจะนำเอาปัจจัยดังกล่าวมาใช้ในการวิจัยนี้เพื่อเป็นการยืนยันการศึกษาอีกทางหนึ่งด้วย โดยปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการออมที่ผู้วิจัยนำมาพิจารณาเป็นอันดับแรก คือ พฤติกรรมการออม ซึ่งจะเป็นการศึกษาผ่านพฤติกรรมที่สังเกตได้ของบุคคลที่ได้แสดงออกมา รวมทั้งพฤติกรรมที่ไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง เพราะยังอยู่ในความคิด ความรู้สึก หรือเป็นประสบการณ์ของแต่ละบุคคลที่มีต่อเหตุการณ์หนึ่ง ๆ โดยประยุกต์จาก Allen & Santrock (1993) ที่สรุปว่าก่อนที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งออกมานั้นย่อมมีปัจจัยสำคัญด้านจิตวิทยาที่มาเป็นตัวกำหนด เช่น การรับรู้ การเรียนรู้ การคิด สติปัญญา อารมณ์ ความเชื่อ และทัศนคติ

ส่วนปัจจัยสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่นำมาพิจารณา คือ ทักษะคิดที่นำไปสู่การออม ซึ่งการศึกษาของ Teresa et al. (2011) พบว่า ทักษะคิดหรือแนวความคิดที่นำไปสู่การออมเป็นปัจจัยที่ส่งผลสอดคล้องต่อพฤติกรรมการออมส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณของคนวัยทำงานในประเทศโปรตุเกส ซึ่งมักจะถูกขับเคลื่อนมาจากความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ หรือแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้น ๆ ในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง หากบุคคลนั้นมีทัศนคติที่ดีต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น บุคคลนั้นก็จะแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะที่พึงพอใจ เห็นด้วย ยอมรับได้ หรืออยากใกล้ชิดสิ่งนั้น และหากบุคคลนั้นมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเหตุการณ์ใด ๆ ก็มักจะมีการแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะที่ไม่พึงพอใจ ไม่เห็นด้วย หรือ พยายามหนีห่างไปจากเหตุการณ์นั้น ๆ

ส่วนปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจทางการเงิน และระดับการศึกษา ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ Schagen & Lines (1996) ได้เสนอว่าเป็นความสามารถในการรับรู้ เข้าใจ ของนักลงทุนที่จะทำการตัดสินใจเกี่ยวกับวิธีการบริหารทรัพยากรทางการเงินให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ Hilgert, Hogarth & Beverly (2003) ยังพบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างความรู้ทางการเงินและพฤติกรรมการออมของประชาชนในสหรัฐอเมริกา ซึ่งสรุปได้ว่าประชาชนผู้มีความรู้ทางการเงินที่สูงขึ้นจะมีการพัฒนาไปสู่พฤติกรรมการออมที่ดีขึ้นตามไปด้วย สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Sabri & MacDonald (2010) ที่พบว่าระดับความรู้ทางการเงินมีผลในทิศทางเดียวกันกับพฤติกรรมการออมอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งชี้ให้เห็นว่า การเพิ่มระดับความรู้ทางการเงินให้สูงขึ้นสามารถเสริมสร้างพฤติกรรมการออมที่ดีสูงขึ้นตามไปด้วย ซึ่งสามารถ

ยืนยันได้จากการศึกษาของ Mahdzan & Tabiani (2013) ที่พบว่าระดับการศึกษามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมในทิศทางเดียวกัน เพราะบุคคลที่มีระดับการศึกษาที่สูงจะโอกาสเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในด้านวิชาการมากกว่า จึงทำให้มีความรู้ในการบริหารจัดการทางการเงินของตนเองได้ดีอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะผู้ที่มีความรู้ด้านการเงิน แต่อย่างไรก็ตาม จะเห็นว่าความรู้หรือความเข้าใจในการออมที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวบางแห่งนั้นอาจจะยังไม่ดีพอ จึงทำให้เห็นได้จากการศึกษาของ Phromchak & Duangchan (2012) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของประชาชน บ้านทงตะเลิน บ้านโพลีและบ้านพะบาดใต้ ที่พบว่ารูปแบบของการออมมักจะเป็นการเก็บออมไว้กับตัวเองเป็นส่วนใหญ่ ตามด้วยรูปแบบเงินฝากออมทรัพย์สลากกินแบ่ง ด้วยสาเหตุที่ขาดความไว้วางใจในบัญชีเงินฝากธนาคาร ซึ่งสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับการศึกษาของ Saksawat (2013) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการออมของประชาชนในพื้นที่ชนบทซึ่งเป็นกรณีศึกษาในแขวงหลวงพระบาง น้ำบาก และเมืองโพนไซ ที่พบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่ที่มีการออมในเขตชนบทจะนิยมออมเงินในรูปแบบของการออมเงินนอกระบบมากกว่าการออมเงินกับสถาบันการเงิน เช่น ธนาคารพาณิชย์ หรือ สหกรณ์

ในส่วนของปัจจัยด้านอิทธิพลจากคนรอบข้างที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการทางสังคมและพฤติกรรมของบุคคลนั้นการศึกษาของ Duflo & Saez (2001) ได้ให้แนวคิดว่าคุณค่าที่อยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกันหรือมีความชอบที่คล้ายคลึงกันมักจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลอื่น ๆ ที่อยู่ในกลุ่มสภาพแวดล้อมเดียวกันด้วย ดังนั้น จึงทำให้สามารถอนุมานความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของกลุ่มและพฤติกรรมส่วนบุคคลได้

ส่วนปัจจัยด้านระดับความสามารถที่บุคคลจะยอมรับเหตุการณ์ที่ไม่แน่นอนต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต หรือ ความทนทานต่อความเสี่ยงนั้น ถือเป็นปัจจัยกำหนดการถือครองสินทรัพย์ในกลุ่มสินทรัพย์ลงทุนเพื่อให้ได้สัดส่วนที่ดีที่สุดภายใต้ความเสี่ยงและผลตอบแทนที่นักลงทุนต้องการ ซึ่งผลการศึกษาของ Grabe & Joo (1997) ได้สรุปผลการศึกษาว่าระดับความสามารถที่บุคคลจะยอมรับเหตุการณ์ที่ไม่แน่นอนหรือความทนต่อความเสี่ยงสามารถนำมาพยากรณ์กลยุทธ์การออมและการลงทุนเพื่อการวางแผนเกษียณอายุได้อย่างมีนัยสำคัญ

สำหรับปัจจัยด้านความสามารถในการแยกแยะและควบคุมอารมณ์ความรู้สึกของบุคคล หรือ การควบคุมตัวเอชนั้น มีการศึกษาของ Baumeister (2002) ที่ได้อธิบายว่าเป็นลักษณะของการพยายามบังคับตนเองให้ทำในสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาเพื่อที่จะเอาชนะสิ่งต่าง ๆ ของบุคคล หรือเป็นความสามารถของบุคคลที่จะชะลอความพึงพอใจที่จะได้รับในอนาคต นอกจากนี้ Esenvalde (2010) ยังได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการออมกับปัจจัยทางจิตวิทยาของพนักงานที่มีรายได้ประจำในประเทศสหรัฐอเมริกาและพบว่าการควบคุมตัวเอง

มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับพฤติกรรมการออมส่วนบุคคล และยังสามารถยืนยันจากการศึกษาของ Lim, Sia & Gan (2011) อีกด้วยว่า ถ้าบุคคลนั้นมีความสามารถในการควบคุมตัวเองอย่างเคร่งครัดและสามารถประเมินค่าใช้จ่ายของตัวเองได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว บุคคลนั้นมักจะมีการออมที่ดีสอดคล้องกับความสามารถของตนเอง

สำหรับปัจจัยด้านรายได้นั้นก็ถือได้ว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญมากต่อการออม เพราะถ้าบุคคลนั้นไม่มีรายได้เกิดขึ้นก็ย่อมไม่สามารถออมเงินได้เช่นกัน ซึ่งรายได้ที่จะนำมาเป็นเงินออมได้นั้นจะต้องเป็นรายได้หลังหักค่าใช้จ่ายทั้งหมดรวมทั้งภาษีเงินได้ส่วนบุคคลแล้ว หรือกล่าวได้ว่าเป็นรายได้ที่ใช้จ่ายได้จริงหรือรายได้สุทธิส่วนบุคคล (Disposable Personal Income) ซึ่ง John Maynard Keynes (1936) ได้เสนอแนวคิดและทฤษฎีสมมติฐานรายได้สมบูรณ์ (Absolute Income Hypothesis) เพื่ออธิบายพฤติกรรมการบริโภคที่จะมีปริมาณสูงขึ้นเมื่อผู้บริโภคมีรายได้เพิ่มขึ้น แต่การบริโภคนั้นจะไม่เพิ่มขึ้นเท่ากับรายได้ที่ผู้บริโภคได้รับ และส่วนต่างระหว่างรายได้ที่ได้รับกับการบริโภคก็จะเป็นรายได้ที่สามารถนำไปเป็นเงินออมต่อไป ดังนั้น จึงสามารถอนุมานจากแนวคิดดังกล่าวได้ว่า เมื่อผู้ที่มีรายได้สุทธิส่วนบุคคลเพิ่มขึ้นก็จะมี การออมเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Burbidge & Robb (1985); Browning (1995); Browning & Lusardi (1996) ที่พบว่าบุคคลที่มีระดับรายได้สุทธิสูงจะมีทัศนคติหรือพฤติกรรมที่นำไปสู่การออม

ส่วนความสำคัญของปัจจัยด้านอายุที่มีต่อการออมนั้น Danzinger et al. (1982); Hurd (1987) และ Guariglia & Rossi (2002) ได้พบว่าผู้ที่มีอายุมากขึ้นจะมีความตระหนักรู้ถึงรายจ่ายที่จำเป็นต้องใช้หลังการเกษียณมากขึ้น จึงเป็นผลให้เกิดพฤติกรรมการออมมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อย และยังเป็นไปตามทฤษฎีการบริโภคตามวัฏจักรชีวิต (Life-Cycle Theory of Consumption) อีกด้วย และอีกปัจจัยหนึ่ง คือ จำนวนผู้พึ่งพิงซึ่งถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดรายจ่ายของครัวเรือน เพราะหากมีจำนวนผู้พึ่งพิงที่เป็นผู้อยู่ในความอุปการะดูแลของครัวเรือนมากขึ้น ก็จะทำให้ครัวเรือนมีรายจ่ายเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย จึงเป็นสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้มีพฤติกรรมการออมของครัวเรือนลดลง ซึ่งเป็นไปในแนวทางเดียวกับผลการศึกษาของ Srichaichana (2007) ที่พบว่า จำนวนผู้พึ่งพิงเป็นปัจจัยที่กำหนดการออมของภาคครัวเรือนของประชาชนจังหวัดพิษณุโลก

และปัจจัยสุดท้ายในการพิจารณา คือ ความมั่นคงของสถาบันการเงิน ซึ่งเป็นการเพิ่มมุมมองของโอกาสประสบความสำเร็จในด้านการบริหารงานขององค์กรให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ว่าเป็นปัจจัยในการพิจารณาของผู้ออมด้วย โดยพิจารณาถึงการมีระบบการบริหารจัดการที่ดี ผู้บริหารมีการปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส เป็นที่เชื่อถือ มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ

มีความเสมอภาคในการให้บริการ ตลอดจนมีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง Tapaneeyaworrawong (2017) ได้ทำการวิเคราะห์ปัจจัยความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์ ออมทรัพย์ในเขตพื้นที่ภาคเหนือของไทย โดยใช้แนวคิด CAMEL Analysis และสกัดปัจจัย ความมั่นคงทางการเงิน โดยใช้แนวคิดการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) และการจำแนก ด้วยวิธี Stepwise Method ซึ่งพบว่า ความพอเพียงของเงินทุน คุณภาพของสินทรัพย์ ความสามารถในการบริหาร ความสามารถในการหารายได้และภาพคล่อง เป็นปัจจัยความมั่นคง ทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ในเขตพื้นที่ภาคเหนือของไทย

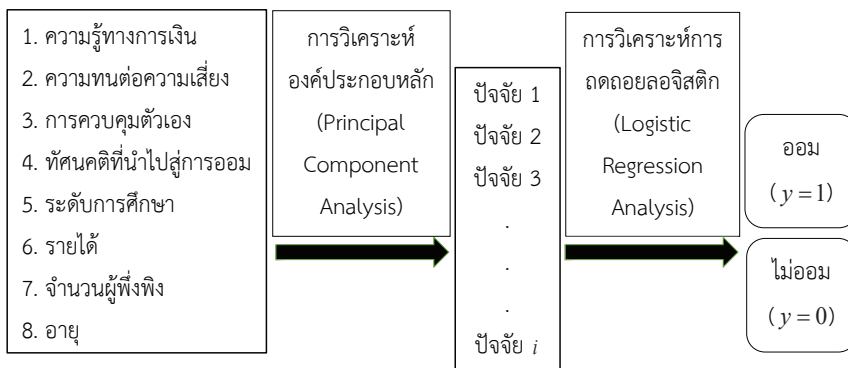
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการออมของพนักงานธนาคารแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว แขวงหลวงพระบาง
2. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบหลักที่มีอิทธิพลต่อการออมของพนักงานธนาคาร แห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แขวงหลวงพระบาง
3. เพื่อจำลองตัวแบบในการจำแนกการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคาร แห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แขวงหลวงพระบาง

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยอาศัยวิธีการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Method) และใช้การเก็บข้อมูลประชากรด้วยแบบสอบถามปลายปิดที่ได้ผ่านการปรับปรุงแก้ไข และตรวจสอบความเที่ยงความตรงของเครื่องมือ ที่ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้กรอกข้อมูล ในแบบสอบถามด้วยตนเอง แล้วกำหนดให้ กลุ่มพนักงานที่มีพฤติกรรมกรรมการออม มีค่าเท่ากับ 1 และกลุ่มพนักงานที่ไม่มีพฤติกรรมกรรมการออม มีค่าเท่ากับ 0 จากข้อมูลประชากรที่ได้จะนำมา ใช้ประกอบกับการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) ด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis) เพื่อช่วยในการลดมิติของข้อมูลก่อนการนำไปวิเคราะห์ การถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis) ที่จะเป็นการสร้างตัวแบบในการจำแนก การตัดสินใจออม ดังนั้น การวิจัยนี้เน้นการสำรวจพนักงานธนาคารแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว แขวงหลวงพระบาง เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการค้นหาลักษณะองค์ประกอบหลักและ จำลองตัวแบบในการจำแนกการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว แขวงหลวงพระบาง

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการออม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของผลคะแนนประเด็นคำถามในแบบสอบถาม ผู้วิจัยเลือกใช้การแปลความหมายตามช่วงความกว้างของชั้นเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของ Phasunon (2010) โดยมีช่วงความกว้าง ดังนี้ ชั้นที่ 1 คะแนนปัจจัยที่อยู่ในช่วง 4.51 - 5.00 จะถูกจัดให้อยู่ในระดับความสำคัญมากที่สุด, ชั้นที่ 2 คะแนนปัจจัยที่อยู่ในช่วง 3.51 - 4.50 จะถูกจัดให้อยู่ในระดับความสำคัญมาก, ชั้นที่ 3 คะแนนปัจจัยที่อยู่ในช่วง 2.51 - 3.50 จะถูกจัดให้อยู่ในระดับความสำคัญปานกลาง, ชั้นที่ 4 คะแนนปัจจัยที่อยู่ในช่วง 1.51 - 2.50 จะถูกจัดให้อยู่ในระดับความสำคัญน้อย และชั้นที่ 5 คะแนนปัจจัยที่อยู่ในช่วง 1.00 - 1.50 จะถูกจัดให้อยู่ในระดับความสำคัญน้อยที่สุด

การวิเคราะห์องค์ประกอบหลักที่มีอิทธิพลต่อการออม

เนื่องจากมีปัจจัยในการกำหนดพฤติกรรมกรรมการออมอยู่จำนวนมากและบางปัจจัยยังมีความคล้ายคลึงกันไม่มากนักจึงจำเป็นต้องใช้วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis) ในการสกัดองค์ประกอบหลักและลดมิติของข้อมูล โดยประยุกต์ใช้แนวทางของ Jolliffe (2002) เมื่อกำหนดให้ X แทนเมทริกซ์ชุดข้อมูลปัจจัยที่ได้มาจากการสำรวจ โดยแต่ละแถวของ X จะเป็นข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้ทำการสำรวจ และแต่ละหลักของ X จะเป็นคำถามในแต่ละด้านของปัจจัยที่ใช้สำรวจพฤติกรรมกรรมการออม โดยเราสามารถนิยามการแปลงเชิงเส้นจากเมทริกซ์ F ไปที่ X ได้โดย

$$X = AF$$

เมื่อ F คือ เมทริกซ์ขององค์ประกอบหลัก (Principal Component)
 A เป็น เมทริกซ์ของน้ำหนักขององค์ประกอบหลัก (Principal Component Loading)

เพื่อทำการประมาณค่า F เราจะเริ่มจากการหาเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมของชุดข้อมูลปัจจัยที่ได้มาจากการสำรวจ C_X โดยค่าที่อยู่ในแนวเส้นทแยงมุมจะเป็นความแปรปรวนของคะแนนปัจจัยแต่ละคำถาม ส่วนค่าที่อยู่นอกแนวเส้นทแยงมุมจะเป็นความแปรปรวนร่วมระหว่างคะแนนปัจจัยของแต่ละคำถาม

$$C_X = Var(X) = Var(AF)$$

$$X'X = AVar(F)A'$$

เมื่อ $Var(F) = I$

อย่างไรก็ตาม เรายังสามารถแยกองค์ประกอบความแปรปรวนร่วม C_X เป็น

$$C_X = v\lambda v'$$

$$X'X = v\lambda v'$$

$$X = v\lambda v'X = v\lambda^{\frac{1}{2}}\lambda^{-\frac{1}{2}}v'X$$

เมื่อ v คือ เวกเตอร์เจาะจง (Eigenvector) ของเมทริกซ์ X

λ คือ ค่าเจาะจง (Eigenvalues) ของเมทริกซ์ X

$\lambda^{\frac{1}{2}}$ คือ เมทริกซ์ทแยงมุมซึ่งแต่ละค่าจะเป็นค่ารากที่สองของ Eigenvalues

$\lambda^{-\frac{1}{2}}$ คือ เมทริกซ์ทแยงมุมซึ่งแต่ละค่าจะเป็นส่วนกลับของค่ารากที่สองของ

Eigenvalues

ดังนั้น $A = v\lambda^{\frac{1}{2}}$ เป็นเมทริกซ์ของน้ำหนักขององค์ประกอบหลัก (Principal Component Loading)

$F = \lambda^{-\frac{1}{2}}v'X$ เป็นเมทริกซ์ขององค์ประกอบหลัก (Principal Component)

เพื่อพิสูจน์คุณสมบัติของเมทริกซ์องค์ประกอบหลัก F ที่มีคุณสมบัติสำคัญ คือ แต่ละองค์ประกอบจะต้องไม่มีความสัมพันธ์กันเอง ดังนั้น เมื่อทำการหาค่าเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมของ F แล้วจะพบว่าค่าที่อยู่ในแนวเส้นทแยงมุมจะมีค่าเป็น 1 และค่าที่อยู่นอกแนวเส้นทแยงมุมจะมีค่าเป็น 0

$$\begin{aligned} Var(F) &= Var(\lambda^{-\frac{1}{2}} v' X) \\ Var(F) &= \lambda^{-\frac{1}{2}} v' Var(X) v \lambda^{-\frac{1}{2}} = \lambda^{-\frac{1}{2}} v' (v \lambda v') v \lambda^{-\frac{1}{2}} = I \end{aligned}$$

จากการใช้วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก เราสามารถหาค่าองค์ประกอบหลัก F ได้จากการหาค่า $\lambda^{-\frac{1}{2}} v' X$ เพื่อใช้ในการพิจารณาพฤติกรรมการออมของพนักงานธนาคารแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แขวงหลวงพระบาง ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การพิจารณาเลือกองค์ประกอบหลักจากค่า Eigenvalues ของแต่ละองค์ประกอบหลัก ซึ่งองค์ประกอบหลักที่จะถูกเลือกจะต้องมีค่า Eigenvalues มากกว่า 1

การจำลองตัวแบบในการจำแนกการตัดสินใจออมด้วยการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก

การประยุกต์ใช้การถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression) ซึ่งพัฒนาโดย Berkson (1944) ที่มีแนวคิดจะนำเอาฟังก์ชันโลจิสติกมาใช้ในการอธิบายข้อมูลแทนการแจกแจงปกติ ได้ถูกนำมาใช้ในการจำแนกการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แขวงหลวงพระบาง โดยการศึกษานี้จะประยุกต์ใช้เกณฑ์การจำแนก Classification Cutoff Point ที่ระดับ 0.7 เพื่อจำแนกพฤติกรรมการออมของพนักงาน ถ้าคะแนนที่คำนวณได้ต่ำกว่าจุดที่กำหนดเอาไว้ จะสรุปว่ามีความเป็นไปได้ค่อนข้างสูงที่บุคคลดังกล่าวจะมีพฤติกรรมการไม่ออมเงินเกิดขึ้น ซึ่งสามารถจำลองตัวแบบได้ดังนี้

$$P[y=1|g(F)] = \frac{e^{g(F)}}{(1+e^{g(F)})}$$

เมื่อกำหนดให้ $g(F) = \alpha + \beta_1 F_1 + \beta_2 F_2 + \dots + \beta_n F_n + \varepsilon$

โดย $g(F)$ คือ ค่า Logit ของการออมของพนักงานธนาคารแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แขวงหลวงพระบาง

$F_1, F_2, \dots, F_n$ คือ องค์ประกอบหลักที่ได้จากการสกัดปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แขวงหลวงพระบาง ซึ่งแต่ละองค์ประกอบจะมีค่า Eigenvalues มากกว่า 1

α คือ ค่าคงที่ของสมการถดถอย Logistic

$\beta_1, \beta_2, \dots, \beta_n$ คือ ค่าสัมประสิทธิ์สมการถดถอยลอจิสติก ที่ได้จากการประมาณค่าด้วยวิธี ภาวะน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood Estimation)

สมการที่ใช้คำนวณคะแนนการออม (Saving Score)

เพื่อเป็นการสร้างเกณฑ์ในการจำแนกพฤติกรรมการออมของพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย ประชาธิปไตยประชาชนลาว แขวงหลวงพระบาง ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้วิธีการสร้างเกณฑ์การจำแนกด้วยคะแนนการออม (Saving Score) ตามการศึกษาของ Khruachalee, Lorchirachoonkul & Jitthavech (2016) ซึ่งจะคำนวณหาความเป็นไปได้ของพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย ประชาธิปไตยประชาชนลาว แขวงหลวงพระบางที่มีพฤติกรรมการออม $P[y=1|g(F)]$ และความเป็นไปได้ของพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย ประชาธิปไตยประชาชนลาว แขวงหลวงพระบางที่ไม่มีพฤติกรรมการออม $P[y=0|g(F)]$ เพื่อนำค่าความเป็นไปได้ดังกล่าวมาคำนวณเป็นคะแนนล็อก-ออดส์ (Log - odds Score) หลังจากนั้นจึงปรับค่าคะแนนล็อก-ออดส์ ให้อยู่ในรูปที่เป็นมาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับศูนย์และความแปรปรวนมีค่าเท่ากับหนึ่ง แล้วจึงทำการปรับค่าคะแนนล็อก-ออดส์ให้อยู่ในรูปคะแนนการออม (Saving Score) ที่เรียงลำดับคะแนนจากคะแนนสูงสุดถึงคะแนนต่ำสุด

$$\text{Log - odds Score} = \ln \left(\frac{P[y=1|g(F)]}{P[y=0|g(F)]} \right)$$

$$\text{Saving Score} = (\text{Log - odds Score} \times 100) + 500$$

ผลการศึกษา

จากการวิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาพฤติกรรมการออมของพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย ประชาธิปไตยประชาชนลาว แขวงหลวงพระบาง

ผลการตอบแบบสอบถามของพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย ประชาธิปไตยประชาชนลาว แขวงหลวงพระบาง ซึ่งมีประชากรทั้งหมด 57 คน สามารถแบ่งกลุ่มพฤติกรรมการออมของประชากรออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ร้อยละ 77.2 ของประชากรเป็นกลุ่มพนักงานที่มีพฤติกรรมการออม ($y=1$) และร้อยละ 22.8 เป็นกลุ่มพนักงานที่ไม่มีพฤติกรรมการออม ($y=0$) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 57.9 เป็นเพศชาย โดยส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 26 ถึง 30 ปี ถึงร้อยละ 42.1 และมีระดับการศึกษาปริญญาตรีถึงร้อยละ 64.9 มีประสบการณ์ทำงานอยู่ระหว่าง 5 ถึง 10 ปี อยู่ร้อยละ 43.9 ทั้งนี้ประชากรส่วนใหญ่

มีสถานภาพสมรสแล้ว ถึงร้อยละ 64.9 และร้อยละ 73.7 มีสมาชิกในครอบครัวที่มากกว่า 4 คน โดยมูลค่าของการออมต่อเดือนส่วนใหญ่จะอยู่ที่ 2,000,001 ถึง 2,500,000 กีบ และมีรูปแบบในการออมที่เป็นที่นิยม คือ เงินฝากประเภทประหยัด นอกจากนี้ยังพบว่า มีพนักงานบางส่วนที่นิยมออมในรูปแบบการลงทุนซื้ออสังหาริมทรัพย์ การออมกลุ่มออมสิน เป็นต้น โดยส่วนใหญ่แล้วจะพบว่าพนักงานมีวัตถุประสงค์หลักในการออมเพื่อเก็บไว้ใช้จ่ายในสถานการณ์ฉุกเฉินเท่านั้น โดยประชากรส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการออมอยู่ระหว่าง 1 ถึง 5 ปี

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบหลักที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของพนักงานธนาคารแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แขวงหลวงพระบาง

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของพนักงานธนาคารแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แขวงหลวงพระบาง ทั้งหมด 9 ปัจจัย พบว่า มีเพียง 4 องค์ประกอบหลักเท่านั้นที่มีค่า Eigenvalues สูงกว่า 1 ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบหลักด้านรายได้ ด้านความทนต่อความเสี่ยง ด้านความรู้ทางการเงิน และด้านจำนวนผู้พึ่งพิง โดยร้อยละ 52.94 ของความแปรปรวนรวมของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของพนักงานธนาคารแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แขวงหลวงพระบาง สามารถอธิบายได้ด้วยองค์ประกอบหลักทั้ง 4 ด้านนี้ ซึ่งสามารถจำแนกรายละเอียดแต่ละองค์ประกอบหลัก ได้ดังนี้

ตารางที่ 1 องค์ประกอบหลักในการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย
ประชาชนปีโดยประชาชนลาว แขวงหลวงพระบาง

องค์ประกอบหลัก	Factor Loading	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความ สำคัญ
1. ด้านรายได้ (Eigenvalues = 12.864 และร้อยละความแปรปรวน = 30.629)				
ท่านมีการวางแผนในการจัดสรรรายได้ได้อย่าง เหมาะสมสำหรับการใช้จ่ายประจำ	0.680	3.75	0.987	มาก
ท่านมีการวางแผนในการหารายได้ให้เพียงพอต่อ รายจ่ายที่มีและเหลือเพียงพอต่อการเก็บออมเงิน	0.778	3.67	0.893	มาก
ท่านมีการหารายได้อื่น ๆ นอกเหนือจากรายได้ ประจำจากการทำงานเพื่อไว้เป็นเงินออม	0.632	3.93	0.753	มาก
ท่านมีการเตรียมความพร้อมในการวางแผนรายได้ หลังเกษียณให้เพียงพอต่อความต้องการ	0.728	3.65	0.973	มาก
ท่านมีการวางแผนจนสามารถสร้างรายได้หลัง เกษียณจากงานอื่น ๆ	0.735	3.70	0.778	มาก
2. ด้านความทนต่อความเสี่ยง (Eigenvalues = 5.738 และร้อยละความแปรปรวน = 13.662)				
ท่านต้องการผลตอบแทนจากการออมนี้เพื่อเป็น ค่าใช้จ่ายประจำของท่าน	0.712	3.65	0.790	มาก
ระยะเวลาที่ท่านคาดว่าจะไม่จำเป็นต้องใช้เงินออม ในส่วนนี้เพื่อเป็นรายจ่ายพอเพียง	0.606	3.81	0.766	มาก
ท่านมีสัดส่วนของเงินออมนี้เทียบกับสินทรัพย์ ของท่านอยู่ในระดับที่เหมาะสม	0.621	3.88	0.803	มาก
การออมในตราสารทางการเงินมีความผันผวนสูง มักให้ผลตอบแทนที่สูงในระยะยาว แต่มีความเสี่ยง ที่จะทำให้ขาดทุนได้มากขึ้นเช่นกัน ท่านสามารถรับ ความเสี่ยงจากการลงทุนได้ในระดับใด	0.627	4.11	0.748	มาก
ในบางช่วงเวลากการออมโดยเน้นความปลอดภัย ของเงินออมจะให้ผลตอบแทนในระดับที่ต่ำกว่า เงินเพื่อซึ่งอาจจะทำให้อำนาจในการซื้อลดลงได้เมื่อ พิจารณาถึงเป้าหมายในการออมของท่าน	0.707	3.70	0.865	มาก

ตารางที่ 1 องค์ประกอบหลักในการตัดสินใจอมของพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย
 ประชาธิปไตยประชาชนลาว แขวงหลวงพระบาง (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	Factor Loading	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความสำคัญ
3. ด้านความรู้ทางการเงิน (Eigenvalues = 2.601 และร้อยละความแปรปรวน = 6.193)				
การลงทุนที่ให้ผลตอบแทนคาดหวังที่สูงย่อมนำมาซึ่งความเสี่ยงที่สูงด้วยเช่นกัน	0.742	3.88	0.803	มาก
อัตราเงินเฟ้อที่สูงหมายถึงต้นทุนค่าครองชีพที่สูงขึ้นเช่นเดียวกัน	0.777	3.79	0.796	มาก
เราสามารถลดความเสี่ยงจากการลงทุนในตราสารทางการเงินโดยการลงทุนในตราสารทางการเงินหลายๆ กลุ่มที่แตกต่างกัน	0.625	3.77	0.780	มาก
การนำเงินออมลงทุนในหุ้นสามัญจะมีความเสี่ยงมากกว่าการลงทุนในหุ้นกู้	0.567	3.75	0.931	มาก
ความเสี่ยงคือความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ ซึ่งไม่สามารถคาดเดาได้ แต่ความเสี่ยงนั้น มีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นและก่อให้เกิดความเสียหายไม่มากนัก	0.682	4.21	0.757	มาก
สมมติว่าท่านยืมเงินเพื่อน 100 บาทในวันนี้ และเพื่อนให้ท่านนำเงินมาคืน 120 บาทในอีก 1 ปีข้างหน้า ท่านจ่ายดอกเบี้ยให้แก่เพื่อนในการยืมเงินครั้งนี้ร้อยละ 20	0.701	4.19	0.724	มาก
4. ด้านจำนวนผู้พึ่งพิง (Eigenvalues = 1.032 และร้อยละความแปรปรวน = 2.457)				
จำนวนของผู้ที่อยู่ในการอุปการะดูแลของท่าน	0.714	4.21	0.738	มาก
รายได้ของท่านในแต่ละเดือนถูกใช้จ่ายเพื่อการดูแลผู้สมาชิกในครอบครัว	0.721	3.87	0.839	มาก
รายได้หลักของท่านเพียงพอต่อการดูแลผู้ที่อยู่ในอุปการะของท่าน	0.695	3.95	0.813	มาก
รายได้ของท่านมีไว้เพื่อดูแลผู้สูงอายุและเด็กที่ไม่มีรายได้ซึ่งอยู่ในอุปการะของท่าน	0.688	3.86	0.796	มาก
ท่านจำเป็นต้องหารายได้เสริมเพื่อมาดูแลผู้ที่อยู่ในอุปการะของท่านเป็นประจำ	0.718	3.78	0.831	มาก

ตอนที่ 3 ผลการจำลองตัวแบบในการจำแนกการตัดสินใจของพนักงานธนาคาร
แห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แขวงหลวงพระบาง

จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบหลักซึ่งพบว่ามีเพียง 4 องค์ประกอบหลักที่มีค่า Eigenvalues สูงกว่า 1 ดังนั้น การจำลองตัวแบบในการจำแนกการตัดสินใจของพนักงานธนาคารแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แขวงหลวงพระบาง จึงสามารถจำลองได้ตามสมการพยากรณ์ดังแสดง

$$\text{เมื่อ } \hat{g}(F) = 4.807 + 1.610F_1 + 1.141F_2 + 1.464F_3 - 1.193F_4$$

$$\text{ดังนั้น } \hat{P}[y=1|\hat{g}(F)] = \frac{e^{\hat{g}(F)}}{(1 + e^{\hat{g}(F)})} = \frac{e^{(4.807 + 1.610F_1 + 1.141F_2 + 1.464F_3 - 1.193F_4)}}{(1 + e^{(4.807 + 1.610F_1 + 1.141F_2 + 1.464F_3 - 1.193F_4)})}$$

โดยที่ $\hat{P}[y=1|\hat{g}(F)]$ คือ ความน่าจะเป็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามจะมีพฤติกรรมการออม

ตารางที่ 2 การทดสอบความเหมาะสมของตัวแบบ

Hosmer and Lemeshow Test			
Step	Chi-Square	df	Sig.
1	8.539	7	.7125

จากค่าสถิติ Chi-square ของ Hosmer and Lemeshow จะเห็นได้ว่ามีค่าเท่ากับ 8.539 ซึ่งสูงกว่าค่า Chi-square ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หรืออาจจะพิจารณาได้จากค่า Sig. ของค่าสถิติ Chi-square ของ Hosmer and Lemeshow ที่มีค่าเท่ากับ 0.7125 ซึ่งจะเห็นได้ว่าที่มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 จึงสามารถสรุปผลการทดสอบความเหมาะสมของตัวแบบได้ว่า ตัวแบบตามสมการข้างต้นมีความเหมาะสมในการจำแนกการตัดสินใจของพนักงานในธนาคารแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แขวงหลวงพระบาง

ตารางที่ 3 ตารางการจำแนกโดยตัวแบบการพยากรณ์

ค่าสังเกต		ค่าพยากรณ์		
		พฤติกรรมของพนักงาน		ความถูกต้องร้อยละ
		ออม	ไม่ออม	
พฤติกรรมของพนักงาน	ออม	40	4	90.91
	ไม่ออม	4	9	69.23
ความถูกต้องโดยรวมร้อยละ				85.96

อัตราส่วนความเร็ว (Sensitivity หรือ True Positive Rate) เท่ากับ 90.91%

อัตราส่วนความเร็วเฉพาะ (Specificity หรือ True Negative Rate) เท่ากับ 69.23%

ค่าทำนายเมื่อผลเป็นบวก (Precision หรือ Positive Predictive Value) เท่ากับ 90.91%

ค่าทำนายเมื่อผลเป็นลบ (Negative Predictive Value) เท่ากับ 69.23%

อัตราส่วนผลบวกหลง (Fall-out หรือ False Positive Rate) เท่ากับ 30.77%

อัตราส่วนผลลบหลง (False Negative Rate) เท่ากับ 9.09%

False Discovery Rate เท่ากับ 90.91%

จากตารางการจำแนกโดยตัวแบบการพยากรณ์ข้างต้นจะเห็นได้ว่าตัวแบบที่ใช้ในการพยากรณ์มีความถูกต้องโดยรวมในการจำแนกการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทยประจำปีโดยประชาชนลาว แขวงหลวงพระบาง อยู่ที่ร้อยละ 85.96 ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ที่ไม่มีพฤติกรรมการออม จำนวน 13 คน พบว่าสมการพยากรณ์สามารถจำแนกได้ถูกต้องเพียง ร้อยละ 69.23 ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ที่มีพฤติกรรมการออม จำนวน 44 คน พบว่าสมการพยากรณ์สามารถจำแนกได้ถูกต้องถึง ร้อยละ 90.91

จากการคำนวณค่าคะแนนการออมของประชากรพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทยประจำปีโดยประชาชนลาว แขวงหลวงพระบางทั้ง 57 คน ผู้วิจัยได้ทำการจัดเรียงค่าคะแนนการออมของพนักงานดังกล่าวได้ทั้งหมด 5 กลุ่ม ตามช่วงคะแนนการออมที่ได้จากการคำนวณตามตัวแบบ และพบว่าพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทยประจำปีโดยประชาชนลาว แขวงหลวงพระบาง ที่ถูกจัดให้อยู่ในเกณฑ์สนใจการออมอย่างมากเพียงร้อยละ 10.526 เท่านั้นหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า มีเพียงร้อยละ 10.526 ของประชากรทั้ง 57 คน ที่อยู่ในกลุ่มที่มีความน่าจะเป็นในการออมสูงที่สุด ส่วนพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทยประจำปีโดยประชาชนลาว แขวงหลวงพระบาง ที่อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างไม่สนใจการออมและไม่สนใจการออม มีถึงร้อยละ 24.561 ของประชากรทั้ง 57 คน โดยพนักงานในกลุ่มดังกล่าวนี้มีความน่าจะเป็นที่จะไม่มีพฤติกรรมการออมเลย

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของพนักงานธนาคารแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
แขวงหลวงพระบางที่จำแนกตามคะแนนการออม

ช่วงคะแนน	เกณฑ์ตัดสิน	จำนวน พนักงาน	ร้อยละ
ช่วงคะแนนการออมมากกว่า 550	สนใจการออมอย่างมาก	6	10.526
ช่วงคะแนนการออมอยู่ระหว่าง 526 ถึง 550	สนใจการออม	11	19.298
ช่วงคะแนนการออมอยู่ระหว่าง 501 ถึง 525	ค่อนข้างสนใจการออม	26	45.614
ช่วงคะแนนการออมอยู่ระหว่าง 475 ถึง 500	ค่อนข้างไม่สนใจการออม	9	15.789
ช่วงคะแนนการอมน้อยกว่า 475	ไม่สนใจการออม	5	8.772
รวม		57	

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์องค์ประกอบหลักและการจำแนกการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แขวงหลวงพระบาง ทำให้ทราบว่าพนักงานส่วนใหญ่มีการวางแผนในการออม ซึ่งอาจจะเป็นเพราะพนักงานมีพื้นฐานความรู้ทางการเงินและการลงทุนเป็นอย่างดี พนักงานส่วนใหญ่มีการออมเฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 2,000,001 ถึง 2,500,000 กีบ และมีรูปแบบในการออมที่เป็นที่นิยม คือ เงินฝากประเภทประหยัด นอกจากนี้ยังมีพนักงานบางส่วนที่นิยมออมในรูปแบบการลงทุนซื้อสังหาริมทรัพย์ การออมกลุ่มออมสิน เป็นต้น โดยส่วนใหญ่แล้วจะพบว่าพนักงานมีวัตถุประสงค์หลักในการออมเพื่อใช้จ่ายในสถานการณ์ฉุกเฉินเท่านั้น ทั้งนี้ประชากรส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการออมอยู่ระหว่าง 1 ถึง 5 ปี และองค์ประกอบหลักที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของพนักงานธนาคารแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แขวงหลวงพระบางนั้น พบว่า มีเพียง 4 องค์ประกอบหลักเท่านั้น ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบหลักด้านรายได้ ด้านความทนต่อความเสี่ยง ด้านความรู้ทางการเงิน และด้านจำนวนผู้พึ่งพิง โดยร้อยละ 52.94 ของความแปรปรวนรวมของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของพนักงานธนาคารแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แขวงหลวงพระบาง สามารถอธิบายได้ด้วยองค์ประกอบหลักทั้ง 4 ด้านนี้ ส่วนผลการจำลองตัวแบบในการจำแนกการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แขวงหลวงพระบาง ด้วยองค์ประกอบหลักทั้ง 4 ด้านในตัวแบบจำลองสมการถดถอยลอจิสติก (Logistic Regression) พบว่า ตัวแบบให้ความถูกต้องในการจำแนกการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แขวงหลวงพระบาง โดยรวมอยู่

ที่ร้อยละ 85.96 แต่เมื่อพิจารณาตามกลุ่มพฤติกรรมจะพบว่าผู้ที่ไม่มีความผิดปกติการออม จำนวน 13 คน สมการพยากรณ์สามารถจำแนกได้ถูกต้องเพียง ร้อยละ 69.23 ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ที่มีความผิดปกติการออม จำนวน 44 คน สมการพยากรณ์สามารถจำแนกได้ถูกต้องได้ถึง ร้อยละ 90.91 จากการจัดเรียงค่าคะแนนการออมของพนักงานสามารถจัดได้เป็น 5 กลุ่ม พบว่ามีพนักงานธนาคารแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แขวงหลวงพระบาง ที่ถูกจัดให้อยู่ในเกณฑ์สนใจการออมอย่างมากเพียงร้อยละ 10.526 เท่านั้นหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า มีเพียงร้อยละ 10.526 ของประชากรทั้ง 57 คน ที่อยู่ในกลุ่มที่มีความน่าจะเป็นในการออม สูงที่สุด ส่วนพนักงานธนาคารแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แขวงหลวงพระบาง ที่อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างไม่สนใจการออมและไม่สนใจการออม มีถึงร้อยละ 24.561 ของประชากร ทั้ง 57 คน โดยพนักงานในกลุ่มดังกล่าวนี้มีความน่าจะเป็นที่จะไม่มีความผิดปกติการออมเลย

References

- Allen, R. & Santrock, J.W. (1993). **Psychology: the contexts of behavior**. Dubuque, IA.: William Brown Communication.
- Baumeister, R.F. (2002). Self-control failure, impulsive purchasing, and consumer behavior. **The Journal of Consumer Research**, 28(4), 670 – 676
- Berkson, J. (1944). Application of the Logistic Function to Bio-Assay. **Journal of the American Statistical Association**. 39(227), (Sep., 1944), 357-365
- Binlama, W. & Chotkamjorn, S. (2014). **Patterns and behavior of household savings in Muaeng District, Phetchabun province**. Phetchabun: Phetchabun Rajabhat University. (In Thai)
- Browning, M. (1995). Saving and the intra-household distribution of income: an empirical investigation. **Richerche Economiche**, 48, 277–292
- Browning, M. & Lusardi, A. (1996). Household saving: micro theories and micro facts. **Journal of Economic Literature**, 34(4), 1797-1855.
- Burbridge, J.B. & Robb, A.L. (1985). Evidence on wealth-age profiles in Canadian cross- section data. **Canadian Journal of Economics**, 18(4), 854–875.
- Danzinger et al. (1982). The life-cycle hypothesis and the consumption behavior of the elderly. **Journal of Post-Keynesian Economics**, 5, 208–227.

- Dufllo, E. & Saez, E. (2003). The role of information and social interactions in retirement plan decisions: evidence from a randomized experiment. **Quarterly Journal of Economics**, **118**, 815-842.
- Esenvalde, I. (2010). **Psychological predictors of saving behavior: contrasting the impact of optimism and burnout on self-control, achievement motivation and savings behavior**. Los Angeles: Alliant International University.
- Grabe, J.E. & Joo, S. (1997). How to improve financial knowledge, attitudes, and behaviors among consumer science constituencies. **The Journal of Consumer Education**, **17**, 20-26.
- Guariglia, A. & Rossi, M. (2002). Consumption, habit formation, and precautionary saving: evidence from the British household panel survey. **Oxford Economic Papers**, **54**(1), 1–19.
- Hilgert, M.A., Hogarth, J.M. & Beverly, S.G. (2003). Household financial management: the connection between knowledge and behavior. **Federal Research Bullentin**, **89**, 309-322.
- Hurd, M.D. (1987). Saving of the elderly and desired bequests. **American Economic Review**, **77**(3), 298–312.
- Jolliffe, I.T. (2002). **Principal component analysis**. 2nd ed. New York: Springer.
- Keynes, J.M. (1936). **The general theory of employment, interest, and money**. London: Macmillan.
- Khruachalee, K. Lorchirachoonkul, V. & Jitthavech, J. (2016). Classification of companies listed in Stock Exchange of Thailand by using logistic regression analysis. **Burapha Journal of Business Management**, **5**(2), 19-32. (In Thai)
- Ladsaart, J. Tamjinda, R. & Suwannapan, S. (2018). Factors influencing personal saving behaviors of the working-aged population in the Lao People's Democratic Republic. **Journal of Modern Management** **11**(1), 124-138. (In Thai)

- Lim, C.S., Sia, B.K. & Gan, G.J. (2011). The analysis of psychological factors affecting savers in Malaysia. **Middle Easter Finance and Economic**, 12, 77-85.
- Mahdzan, N.S. & Tabiani, S. (2013). The impact of financial literacy on individual saving: an exploratory study in the Malaysian context. **Transformations in Business and Economic**, 12(1), 41-55.
- Onchan, P. & Srisuksai, P. (2017). Factors affecting saving in national savings fund of the self-employment in Muang Krabi District Krabi Province. **RMUTT Global Business and Economics Review** 12(1), 99 – 112. (In Thai)
- Patmasiriwat, D. (2014). **Saving, wealth, and old-age pension for Thai households**. Bangkok: National Institute of Development Administration. (In Thai)
- Phasunon, P. (2010). **Marketing research**. Bangkok: TOP. (In Thai)
- Phromchak, J. & Duangchan, S. (2012). **Factors affecting the savings of the people in Ban Tong Ja Lin, Ban Phosi, and Ban Phabad Tai Luang Prabang**. Luang Prabang: Souphanouvong University.
- Pimonratanakan, S. Jituea, N. & Chantuk, T. (2017). Motivation factors for money saving environment saving and attitudes saving which affect College of Logistics and Supply Chain Suansunandha Rajabhat University Students Saving Behavior. **Srinakharinwirot Business Journal** 8(2), 26 – 41. (In Thai)
- Sabri, M.F. & MacDonald, M. (2010). Savings behavior and financial problems among college students: the role of financial literacy in Malaysia. **Cross-Cultural Communication**, 6(3), 103-110.
- Schagen, S. & Lines, A. (1996). **Financial literacy in adult life: a report to the NatWest Group Charitable Trust**. England: National Foundation for Educational Research.
- Sereetrakul, W. (2014). Factors predicting saving behavior of students in Bangkok Metropolitan area. **Suthiparithat Journal, Dhurakij Pundit University**, 28(85), 301 – 315. (In Thai)

- Srichaichana, T. (2007). **The relationship between household savings and the concept of adequate economy: a case study of Phitsanulok Province.** Phitsanulok: Naresuan University. (In Thai)
- Suksawat, K. (2013). **Factors effecting savings of people in rural areas in Luang Prabang, case study: Muang Luang Prabang, Muang Nambak District and Muang Phon Chai District.** Vientiane: National University of Laos.
- Tapaneeyaworrawong, P. (2017). A Factors analysis of saving cooperatives' financial stability in Northern. **Burapha Journal of Business Management.** 6(2), 105 – 118. **Business and Economics Review** 12(1), 99 – 112. (In Thai)
- Teresa et al. (2011). Saving behavior: evidence from Portugal. **International Review of Applied Economics**, 25(2), 225-238.

